

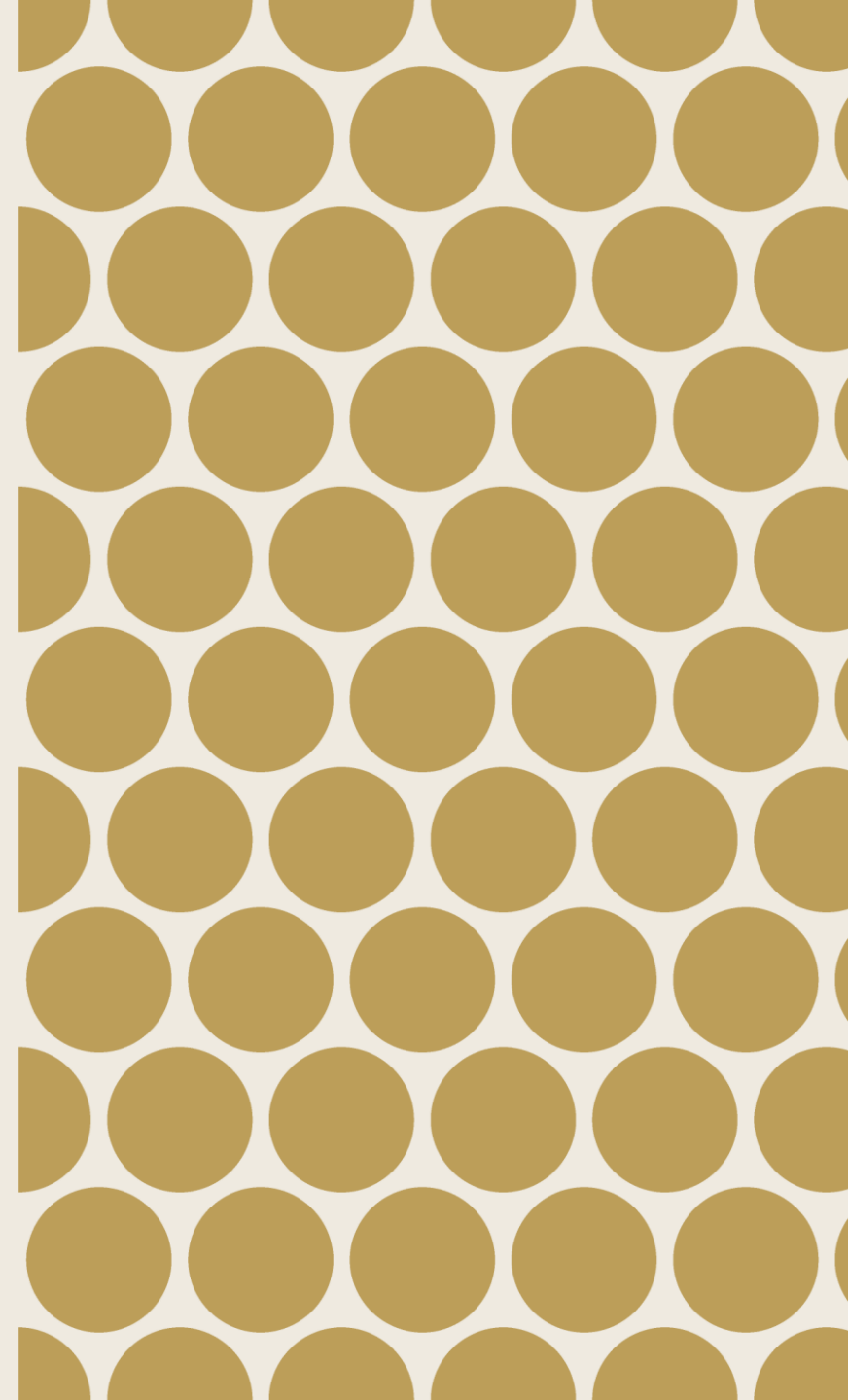

Ministry of
Social Affairs and Health

Yhteisestä ymmärryksestä onnistumisiin – HVA TKKIO- toiminnan tiedolla johtamisen mallin kehittäminen

Kohti hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan isoa kuvaa ja
jaettua ymmärrystä -verkkotilaisuus 17.9.2025

Pauliina Hyrkäs
Erityisasiantuntija
Sosiaali- ja terveysministeriö

Rakennamme yhdessä tulevaisuuden TKKIO-toimintaa

Terveys- ja hyvinvointialan kasvuohjelman ja valmistelutyön koordinaattorin (STM) lämmin kiitos kaikille osallistujille!

Kiitokset myös TKKIO-toiminnan tiedolla johtamisen mallin yhteiskehittämisen organisaattoreille ja kehittämiseen jo osallistuneille:

- Kevään työvaiheisiin osallistuneet hyvinvointialueiden ja valtionhallinnon asiantuntijat
- THL:n Innokylän innovaatio- ja strategiaverkosto
- DigiTerveys-verkosto
- SOTE-tekoälyn ekosysteemi
- Orchidea Innovations
- Nordic Healthcare Group

Terveys- ja hyvinvointialan kasvua ja uudistumista vauhdittava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-ohjelma

- toimii jatkumona edellisten hallitusohjelmien terveysalan TKI-kasvustrategialle ja pohjautuu PM Orpon hallitusohjelman kirjaukseen
- toteutetaan STM:n, OKM:n, TEM:n, VM:n ja UM:n välisenä yhteistyönä
- tavoitteena on tukea hyvinvointialueita niin, että ne voivat paremmin edistää kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä palveluiden laatua ja saatavuutta
- tuo yhteen alan sidosryhmät, kuten hyvinvointialueet, yritykset ja tutkijat – kehittämään yhdessä ja hyödyntämään alan parhaita käytäntöjä
- Terveys- ja hyvinvointialan TKI-kasvuohjelman tavoitteissa:
 - ”Hyvinvointialueiden TKKIO-rakenteet ja -toiminta tukevat palvelujen vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden kehittymistä”
 - ”Kehitetään hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan seurantaan näyttöön perustuvat indikaattorit ja mittarit.”

→ HVA TKKIO-toiminnan tiedolla johtamisen mallin ja mittariston viitekehystä valmisteleva projekti (kesto: vuoden 2025 loppuun)

Keskeiset käsitteet

Hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan tiedolla johtamisella tarkoitetaan hyvinvointialueiden TKKIO-toimintaan liittyvän päätöksenteon, kehittämisen ja ohjauksen perustamista systemaattisesti kerättyyn ja analysoituun tietoon.

Indikaattorilla tarkoitetaan laadullista tai määrällistä mittaria, joka ilmaisee, kuinka lähellä tietyn tavoitteen saavuttaminen on.*

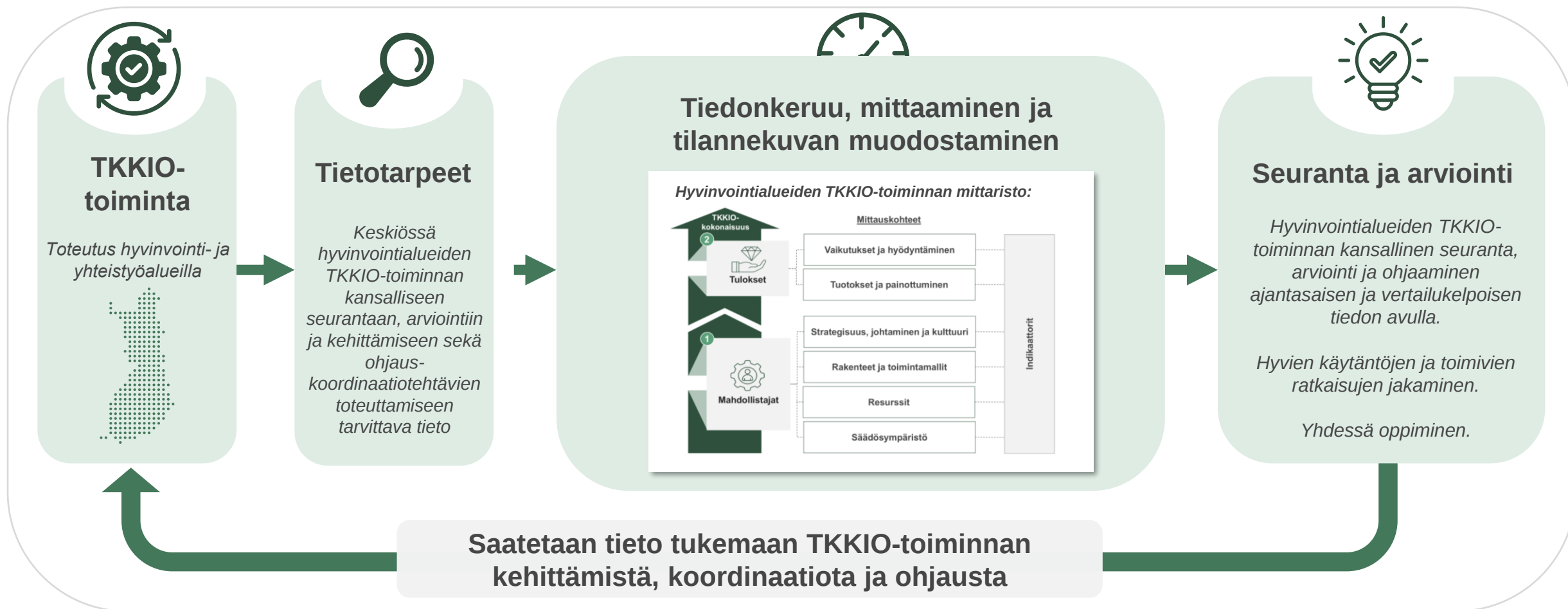
Hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan mittaristolla viitataan indikaattori- ja mittarikokonaisuuteen, jonka tuottamalla tiedolla tuetaan hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan tiedolla johtamista.

*Lähde: Euroopan komissio (https://health.ec.europa.eu/indicators-and-data/overview_fi)

Hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan tiedolla johtaminen

Hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan tiedolla johtamisen mallin viitekehys

Välituotoksina syntyi:

Alustava HVA TKKIO-toiminnan käsitteistö

- Selvitystä varten haastateltiin kaikki hyvinvointialueet, HUS ja Helsinki
 - Haastattelut olivat alueesta riippuen TKI-johtajia, kehittämisjohtajia tai muita alueen TKI-osaajia johtavien henkilöitä.
 - Haastatteluiden koonnalla laajennetaan täydennettään vielä 9-10.6. käytyjen haastatteluiden perusteella (3 aluetta).
- Lisäksi valtionhallinnosta haastateltiin yhteensä 9 henkilöä, jotka edustivat STM, VM, VNK, SM, OKM ja THL.
- Hyvinvointialuehaastatteluiden tavoitteena oli rakentaa tilannekuva hyvinvointialueille ja YTA-alueilla...

Haastatellailla pyrittiin muodostamaan tilannekuvas ja ymmärtämään äärimmäistä suhteesta työskentelyn tutkimuskysymyksiin

- Miten HVA TKOIO -toiminnan **käsitteet** **käsitteet määritellään:** tutkimustoiminta, kehittämis-toiminta, koulutus-toiminta, innovaatio-toiminta, innovaatio ja osaamis-toiminta,
- Mitä HVA TKOIO -toiminnan edellyttämiä HVA-, YTA- ja kansallisen tason **koordinaatio- ja ohjaus**toimia on?
- Milaisia **indikaattoreita ja mittareita** hyödynnetään ja tarvitaan toiminnan tulosten tulosten tulosten, koordinaatio ja ohjauksen (tiedolla johtaminen) lausoksi?
- Milaisia **tiedolla johtamisen malleja** on kehitetty tukemaan HVA TKOIO -toimintaa?

Kirjallisuuskatsaus

Yhteenveto (1/3)

Kirjallisuuskatsauksen sisältö ja painopisteet

- **HVA-koordinaatio ja ohjausta tukevan mittariston kehitysohjelmaa laadittu** kirjallisuuskatsaukseen tunnistettiin yli 40 dokumenttia.
- Aineisto painottuu **TKIO-toiminnan strategista ohjausta kansallisella tai hyvinvointialueella tasolla**. Muokas on myös paljon erilaisia raportteja ja selvityksiä joissa kuvataan **TKIO-toiminnan nykytilaa, kehittämistarpeita ja suunauksia**.
- **Suurin osa aineistosta käsittelee samanaikaisesti useampaa TKIO-toiminnan osa-alueita.**
- Yksittäisistä TKIO-toiminnan osa-alueista innovaatiovoiminnasta löytyi eniten aineistoa (6 kpl), joista neljä oli tieteellisesti vertaisarvioituja julkaisuja. Innovaatiovoiminnan käsitteeseen aineistossa mm. ekosysteemien, johtamisen ja tarjottavan osaamisen kehittäminen näkökulmasta.
- **Yksittäisistä TKIO-toiminnan osa-alueista kalleimman aineiston painotettiin innovaatiovoimintaan voi selittyä sillä, että kyseessä on hyvinvointialueiden yksi sosiaali- ja terveydenhuollon kontekstissa tärkein alueiden yksi lähtökohhta toteuttamistavalla ovi vielä muokuttamassa.** Tästä johtuen innovaatiovoimintaan on viime vuosina tullut perehtyä aktiivisemmin.
- Sen sijaan tutkimus- ja kehittämisnäkökulista sekä koulutusta ja osaamisen kehittämisen on toteutettu hyvinvointialueilla ja niissä edellyttäviä organisaatioita jo pitkään. Näiden toteuttamisesta itsessään ei yksittäisten osa-alueiden tasolla ole juurikaan katsauksen kysymyksiin mukaan vastavaa aineistoa, vaan ne näkyvät useammin TKIO-toiminnan kokonaisuuksena käsittelevillä aineistoilla.

<u>Aineisto dokumentityypeittäin</u>	<u>lkm</u>
Lainsäädäntö ja asetukset	7
Kansalliset strategiset ja ohjaavat dokumentit	8
HVA-kohtaiset strategiset ja ohjaavat dokumentit	6
Raportit ja selvitykset	13
Tieteelliset julkaisut	4
Muu aineisto	6
Yhteensä:	44
<u>Aineisto osa-alueittain</u>	
TKKIO-toimintaa kokeava	34
Tutkimustoiminta	2
Kehittämistoiminta	1
Koulutus ja osaaminen	1
Innovaatio toiminta	6

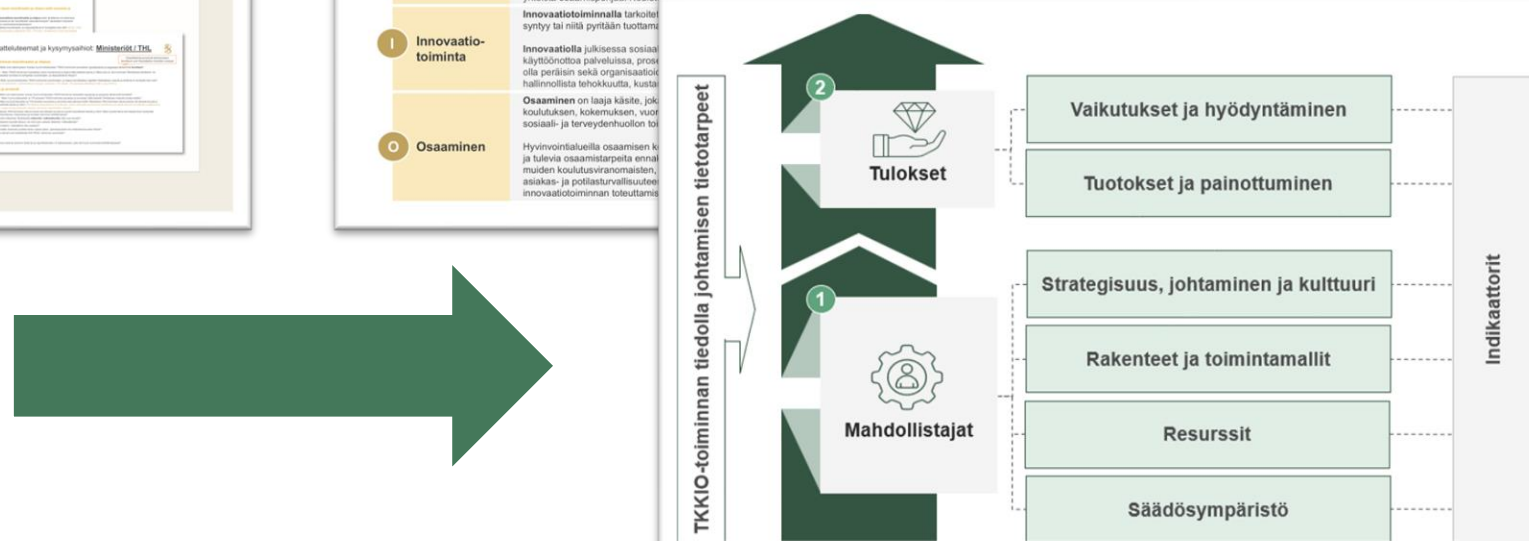
Lähteet: Kriittisyyskatsauksen aineisto

TKKIO-toiminnan alustavat määritelmät kommentoitavaksi

Laadittu hyvinvointialuehaastatteluiden ja taustakirjallisuuden perusteella

Alustava HVA TKKIO-toiminnan mittariston viitekehys

Projektin taustatiedonkeruu ja sen kautta muodostettu HVA TKKIO-toiminnan tiedolla johtamisen tilannekuva – selkeä tarve tiedolla johtamisen vahvistamiselle

Hyvinvointialueiden TKKIO-toimintaa kuvaavan pohjatiedon ja koostetun tilannekuvan perusteella...

Hyvinvointialueilla ei ole yhtenäistä ymmärrystä **TKKIO-toiminnan eri osa-alueiden käsitteistä** ja sisällöistä. Kansalliset TKKIO-määritelmät eivät kaikilta osin sovellu julkiseen sote-kontekstiin.

Nykytilassa TKKIO-toiminnan **koordinaation ja ohjauksen vastuut ovat osin epäselvät**. Toiveena **pitkäjänteinen ja mahdollistava kansallinen ohjaus**, joka kannustaa yhdessä oppimiseen.

Hyvinvointialueet seuraavat ja arvioivat TKKIO-toimintaa **vaihtelevilla käytännöillä ja laajuudella** – **kansallinen näkyvyys puuttuu**.

TKKIO-toiminnan johtamisen tueksi tarvitaan mittareita, jotka eivät rajoitu yksittäisiin tuloksiin tai suoritteisiin, vaan tuovat näkyväksi **organisaatioiden ja palvelurakenteen kykyä uudistua** sekä ekosysteemin toimijoiden välistä yhteistyötä.

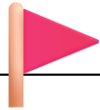

Hyvinvointialueiden TKKI-
asiantuntijaryhmän
tunnistamien HVA
TKKIO-toiminnan
kehittämistarpeiden
pääteemat.

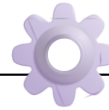
Millaisia hyötyjä hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan tiedolla johtamisella voidaan saavuttaa?

Yhteisen suunnan kirkastaminen

Rakennetaan kansallisesti yhteiset TKKIO-toiminnan käsitteet, tavoitteet ja kehittämislinjat

Varmistetaan, että TKKIO-toiminta tukee strategisia päämääriä hyvinvointialueilla ja kansallisesti

Arviointi ja kehittäminen

Mahdollistetaan TKKIO-toiminnan suunnitelmallinen, pitkäjänteinen arviointi, seuranta ja kehittäminen

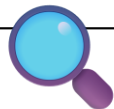
Tunnistetaan toiminnan kehittämistarpeet ja -toimenpiteet

Vaikuttavuuden arviointi

Selvitetään, mitä hyötyä TKKIO-toiminnalla saadaan aikaan palvelujärjestelmässä

Tunnistetaan laajemmin hyödynnettäväksi sopivat tieto, osaaminen ja innovaatiot

Läpinäkyvyys ja selkeys

Tehdään TKKIO-toiminta näkyväksi ja ymmärrettäväksi eri toimijoille

Selkeytetään TKKIO-toiminnan edellyttämiä rooleja, vastuita ja työnjakoa

Tietoon perustuva päätöksenteko

Tuetaan hyvinvointialueiden, valtionhallinnon ja sidosryhmien TKKIO-toimintaan liittyvää päätöksentekoa sekä toiminnan koordinaation ja ohjauksen kehittämistä luotettavalla ja ajantasaisella tiedolla

Yhteiset hyödyt

Mahdollistetaan TKKIO-toimintaan liittyvä tiedon jakaminen ja yhteinen oppiminen hyvinvointialueiden, valtionhallinnon ja muiden sidosryhmien välillä – jaetaan tietoa ja osaamista sekä skaalataan innovaatioita

Valmistelutyö ja sen seuraavat vaiheet

**Tilannekuvan
rakentaminen**

Esiaktiviteetti

**Verkkoaktiviteetti
3.-17.9.**

– avoin kaikille
sidosryhmille

Linkki aktiviteettiin
(sähköiselle alustalle)
julkaistu 3.9. STM:n
tiedotteessa

Työstetään: HVA
TKKIO -toiminnan
keskeisten
käsitteiden
kommentointi

Verkkotilaisuus

**Verkkotilaisuus
17.9. klo 9-11**

– avoin kaikille
sidosryhmille

Työstetään: HVA
TKKIO -toiminnan
arvioinnin ja
seurannan
tietotarpeiden ja
indikaattoreiden
tunnistaminen ja
alustava priorisointi

Jälkiaktiviteetti

**Verkkoaktiviteetti
22.9.-30.9.**

– avoin kaikille
sidosryhmille

Linkki aktiviteettiin
(sähköiselle alustalle)
julkaistu 3.9. STM:n
tiedotteessa –
**aktiviteetti avautuu
22.9.**

Työstetään: HVA
TKKIO -toiminnan
käsitteiden ja
indikaattorien
kommentointi

**Tuloksista
tiedottaminen**

Kiitos aktiivisesta osallistumisesta!

Lisätietoa:
Pauliina Hyrkäs, erityisasiantuntija
Sosiaali- ja terveysministeriö
pauliina.hyrkas@gov.fi

Sosiaali- ja
terveysministeriö